

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกดอกพื้ค็อก อำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่ครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการศึกษาและการวิเคราะห์ ข้อมูล เพื่อให้ผลที่ได้จากการศึกษามีความถูกต้อง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษานี้จะศึกษาเฉพาะพื้นที่การปลูกดอกพื้ค็อกของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูก ดอกพื้ค็อก ในเขตตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเป็นแหล่งที่ปลูกปริมาณ มาก เป็นผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของตำบลและได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานการเกษตร

ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาทำการกำหนดขอบเขตประชากร (Population) คือ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูก ดอกพื้ค็อก ในเขตตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ที่ทำการปลูกดอกพื้ค็อก ในปัจจุบัน จำนวนทั้งหมด 91 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนผู้ปลูกดอกพื้ค็อกทั้งหมด ณ เดือน ตุลาคม 2553 ถึง เดือนเมษายน 2554 โดยแบ่งกลุ่มประชากรตามจำนวนพื้นที่ที่ปลูก ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนขนาดพื้นที่ปลูก จำนวนเกษตรกร จำนวนขนาดพื้นที่ ปลูกทั้งสิ้น และจำนวนต้นดอกพื้ค็อกที่ปลูกทั้งสิ้น

พื้นที่ปลูก	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูกทั้งสิ้น (ไร่)	จำนวนต้น ดอกพื้ค็อกที่ปลูกทั้งสิ้น (ต้น)
1 งาน	11	2.75	40,000
2 งาน	13	6.5	67,650
3 งาน	10	7.5	73,750
1 ไร่	19	19	225,700
1.5 ไร่	9	13.5	132,400
2 ไร่	9	18	211,970
5 ไร่	16	80	999,050

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนขนาดพื้นที่ปลูก จำนวนเกษตรกร จำนวนขนาดพื้นที่ปลูกทั้งสิ้น และจำนวนต้นดอกพื้ค็อกที่ปลูกทั้งสิ้น (ต่อ)

จำนวนพื้นที่ปลูก	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูกทั้งสิ้น (ไร่)	จำนวนต้นดอกพื้ค็อกที่ปลูกทั้งสิ้น (ต้น)
7 ไร่	3	21	278,000
10 ไร่	1	10	125,000
รวม	91	178.25	2,153,520

ที่มา : จากการสำรวจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่น่ามาศึกษาได้เก็บรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกดอกพื้ค็อกในเขตตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่จำนวนทั้งหมด 91 ราย เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน โดยแบ่งพื้นที่การปลูกออกเป็น 9 กลุ่ม ได้แก่ 1 งาน 2 งาน 3 งาน 1 ไร่ 1.5 ไร่ 2 ไร่ 5 ไร่ 7 ไร่ และ 10 ไร่

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากงานวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ เอกสาร ตำราทางวิชาการ งานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

วิธีการศึกษา

สร้างแบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความรู้ที่ได้รับจากการปลูกดอกพื้ค็อก ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ พื้นที่การปลูก จำนวนการปลูก แหล่งเงินทุน การจัดจำหน่าย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการปลูกและการดูแลรักษา ได้แก่ ค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และผลตอบแทนจากการปลูกดอกพื้ค็อก

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคจากการปลูกดอกพื้ค็อก

ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์

นำแบบสัมภาษณ์ข้างต้นมาตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา ว่าถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

การนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการสัมภาษณ์

นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกดอกพื๊อ ในเขตตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 91 ราย โดยแบ่งพื้นที่ การปลูกออกเป็น 9 กลุ่ม ได้แก่ 1 งาน 2 งาน 3 งาน 1 ไร่ 1.5 ไร่ 2 ไร่ 5 ไร่ 7 ไร่ และ 10 ไร่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยนี้ ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจะ นำมาวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบข้อมูลโดยทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกดอกพื๊อ ต้นทุนต่อหน่วย ผลผลิตต่อหน่วย ผลตอบแทนต่อหน่วยผลผลิตต่อหน่วย ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) มูลค่าปัจจุบัน (Net Present Value) และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Rate of return on Investment) โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อนำมาอธิบายโดยใช้ร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequencies) นำเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งพื้นที่การปลูกออกเป็น 9 กลุ่ม ได้แก่ 1 งาน 2 งาน 3 งาน 1 ไร่ 1.5 ไร่ 2 ไร่ 5 ไร่ 7 ไร่ และ 10 ไร่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการปลูกดอกพื๊อ

ข้อมูลที่นำมาคำนวณเพื่อให้ได้ต้นทุนและผลตอบแทน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (Investment Cost)

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนประกอบด้วย เครื่องมือและอุปกรณ์การปลูก การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว ดังนี้

1.1 หลอดไฟ ขั้วหลอดไฟ งานครอบหลอดไฟ และสายไฟ ใช้ สำหรับให้แสงสว่างดอกพื๊อในเวลากลางคืน

1.2 เชือก และไม้ไผ่ ใช้สำหรับค้ำยันลำต้นและค้ำยันหลอดไฟและ สายไฟ ซึ่งจะมีจำหน่ายตามท้องตลาดใกล้สำเร็จรูปแล้ว

1.3 เครื่องสูบน้ำ ใช้สำหรับสูบน้ำตามแหล่งธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ไปยังแปลงปลูกพืชผักเพื่อให้น้ำพืชผักทุกวัน โดยมีใช้ทั้งแบบหอยโข่งและแบบจุ่มแบบไดโว่ ซึ่งมีทั้งแบบใช้ไฟฟ้า 220 VAC/50 Hz และน้ำมันเบนซิน

1.4 ท่อพีวีซี และสายยางขนาดใหญ่ ใช้ร่วมกันเครื่องสูบน้ำ เพื่อใช้รดน้ำดอกพืชผัก

1.5 ไทม์มเมอร์ ใช้สำหรับติดตั้ง เพื่อควบคุมเวลาเปิดปิดแสงไฟ ตั้งแต่เวลา 19.00 – 23.00 น. พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกไม้พุ่มติดตั้ง โดยอาศัยดูเวลาจากนาฬิกาข้อมือแทน

1.6 เครื่องพ่นยา ใช้สำหรับพ่นสารเคมีและฮอร์โมน

1.7 กรรไกรตัดกิ่ง ใช้สำหรับตัดแต่งกิ่ง และใช้สำหรับเก็บเกี่ยวดอกพืชผัก เพื่อการจำหน่าย

1.8 มีดคายหญ้า ใช้สำหรับตัดหญ้าในร่องแปลงปลูก

1.9 จอบ และเสียม ใช้สำหรับปลูกและดูแลรักษาต้นพืชผัก

1.10 ถังน้ำ ใช้สำหรับแช่ต้นพืชผักหลังจากเก็บเกี่ยว

1.11 หนังสือพิมพ์ ใช้สำหรับห่อดอกพืชผัก เพื่อจำหน่าย

1.12 หนังสักรัดดอก ใช้สำหรับรัดดอกพืชผักหลังจากเก็บเกี่ยว เพื่อการจำหน่าย

2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating Cost)

โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2553 ถึง เดือนเมษายน 2554 เพื่อใช้เป็นปีฐานในการประมาณการต้นทุน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2554 ถึงเดือนเมษายน 2558 ดังนี้

2.1 ค่าแรงงาน โดยจ้างคนงานแบบรายวัน โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงปรับพื้นที่และปลูก เพื่อทำการยกแปลงและปลูกก่อนพันธุลงในแปลงที่เตรียมไว้ ช่วงที่สองคือ ช่วงฤดูการผลิต โดยคนงานมีหน้าที่ดูแล ใส่ปุ๋ยและรดน้ำ ช่วงที่สามคือ ช่วงการเก็บเกี่ยว โดยอาศัยแรงงานในการตัดดอกและบรรจุหีบห่อ

2.2 รายจ่ายค่าท่อนพันธุ์(ต้นกล้า) จากการศึกษาพบว่า มีเกษตรกรบางรายที่ไม่สามารถเพาะต้นกล้าได้เอง จึงต้องซื้อต้นกล้าจากเกษตรกรรายอื่น

2.3 ค่าปุ๋ยและสารเคมี สูตรปุ๋ยและสารเคมีมาตรฐานที่ใช้ในการปลูกดอกพืชผัก คือ สูตร 15-15-15 สูตร 13-13-21 และสูตร 14-14-21 ฮอร์โมนที่ใช้ คือ จิบเบอเรลลิน และฮอร์โมนบำรุงใบ

2.4 ค่าไฟฟ้า เทคนิคที่สำคัญในการปลูกดอกพืชผัก คือ การเปิด-ปิดแสงไฟ ตั้งแต่เวลา 19.00–23.00 น.

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และผลตอบแทนจากการปลูกดอกพื้ค็อก

ผลตอบแทนจากการปลูกดอกพื้ค็อก ได้จากส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ ปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้และราคาที่จำหน่ายได้ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2553 ถึง เดือนเมษายน 2554

1. ปริมาณของผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตามแบบสอบถาม เกี่ยวกับปริมาณผลผลิตของดอกพื้ค็อกที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวได้ในแต่ละไร่มีปริมาณไม่เท่ากันแล้วแต่ความเจริญเติบโตและสมบูรณ์ของแต่ละต้น รวมทั้งขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ประกอบด้วย การดูแลบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง สภาพภูมิอากาศ ภาวะการระบาดของศัตรูของดอกพื้ค็อก เป็นต้น

2. ราคาที่จำหน่าย

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่ปลูกและจำหน่ายดอกพื้ค็อกภายใน ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2553 ถึง เดือนเมษายน 2554 สำหรับราคาขายนั้น เนื่องจากผลผลิตที่ได้จากการปลูกแบ่งออกเป็น 2 เกรด คือ เกรด A และเกรด B ดังนั้นราคาขายของดอกพื้ค็อกจึงแตกต่างกันดังนี้

2.1 กรณีขายตรง

ราคาขายดอกเกรด A ดอกละ 3.00 บาท

ราคาขายดอกเกรด B ดอกละ 1.50 บาท

2.2 กรณีขายผ่านพ่อค้าคนกลาง

ราคาขายดอกเกรด A ดอกละ 2.50 บาท

ราคาขายดอกเกรด B ดอกละ 1.00 บาท

3. การวิเคราะห์ผลตอบแทน

ในการศึกษาครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนการปลูกดอกพื้ค็อก โดยแบ่งพิจารณาเป็น 9 กลุ่ม ตามพื้นที่การเพาะปลูก ได้แก่ 1 งาน 2 งาน 3 งาน 1 ไร่ 1.5 ไร่ 2 ไร่ 5 ไร่ 7 ไร่ และ 10 ไร่ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ โดยใช้กระแสเงินสดเข้า และกระแสเงินสดออก และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องมือทางการเงิน 3 วิธี คือ

3.1 วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Method หรือ PBP) เป็นการคำนวณหาช่วงระยะเวลาที่ต้องใช้หาประโยชน์จากการลงทุน โดยผลตอบแทนที่ได้รับนั้นจะเท่ากับ เงินสดจ่ายลงทุนสุทธิ

3.2 วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method หรือ NPV) เป็นการเปรียบเทียบกระแสเงินสดที่ไหลเข้ากับกระแสเงินสดที่ไหลออก โดยเปรียบเทียบในเวลา

ปัจจุบันเหมือนกันซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจคือ กระแสเงินสดไหลเข้ามากกว่ากระแสเงินสดไหลออกหรือมูลค่าปัจจุบันมีค่าเป็นบวกจะยอมรับโครงการ ถ้ากระแสเงินสดไหลเข้าน้อยกว่ากระแสเงินสดไหลออกหรือมูลค่าปัจจุบันมีค่าเป็นลบ จะปฏิเสธโครงการ

3.3 วิธีอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return Method หรือ IRR) เป็นการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุนในโครงการ ซึ่งอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับจะเป็นอัตราที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับเงินสดจ่ายลงทุนสุทธิในการศึกษาครั้งนี้ ต้นทุนของเงินทุนหรืออัตราส่วนลดที่นำมาใช้ในการประเมินค่าการลงทุนในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ 2 อัตรา คือ อัตราร้อยละ 0.87 เป็นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2553) เพื่อเปรียบเทียบในกรณีที่ หากเกษตรกรผู้ปลูกไม่ลงทุนในโครงการแล้วนำเงินสดไปฝากธนาคาร และอัตราร้อยละ 7 ซึ่งเป็นอัตราเงินกู้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ณ วันที่ 20 เมษายน 2553) ในกรณีที่หากเกษตรกรผู้ปลูกกู้เงินเพื่อลงทุนในโครงการ

ส่วนที่ 4 การประเมินผลตอบแทนของการปลูกดอกพื้คืออก

การประเมินผลตอบแทนของการปลูกดอกพื้คืออก จะถูกนำมาวิเคราะห์

เชิงพรรณนา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved